gemeente
Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Registratienummer	0098124385
Documentnummer	0098343476
Portefeuillehouder	Hoen, Roelof Theun
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	4
Begrotingswijziging	☐ nee ☒ ja
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

inrichting recreatieve ontwikkeling locatie Driewegsluis

REDEN VOORSTEL

☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☒ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. Kennis te nemen van het definitief ontwerp (DO) Inrichtingsplan Driewegsluis (ID nr. 0098359801);
b. € 840.000 investeringskrediet beschikbaar te stellen voor projecten uit het inrichtingsplan, inclusief voorbereiding, benodigde vergunningen en ambtelijke projectkosten;
c. Voor de dekking van het krediet inclusief de kapitaallasten (afschrijving + rente) een dekkingsreserve in te stellen (€956.000), te vormen vanuit de bestemmingsreserve investeringsambities;
d. De 2e begrotingswijziging van 2022 vast te stellen.

BIJLAGEN (worden meegezonden)

1. 0098359801 Rapport DO (definitief ontwerp) Inrichtingsplan Driewegsluis
2. 0098359797 Ecohydrologisch onderzoek Driewegsluis
3. 0098359798 Quickscan flora en fauna recreatieve ontwikkeling Driewegsluis
4. 0098384491 2e begrotingswijzing van 2022

gemeente
Weststellingwerf

Aan de gemeenteraad

INLEIDING

Ontstaansgeschiedenis en beheer
Tussen 2000 en 2019 werd vanuit het provinciale Friese Merenproject gewerkt aan het versterken van voorzieningen op het gebied van waterrecreatie. In dat kader is de passantenhaven Driewegsluis aangelegd en in 2009 opgeleverd. De kosten waren ruim 1,3 mln euro, en de gemeente heeft hier € 400.000,- aan bijgedragen. Sinds maart 2017 is de haven in eigen beheer van de gemeente. Mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt worden hiervoor ingezet.

Regionaal belang
Op dit moment heeft het westelijk eiland een passantenhaven, enkele camperplaatsen en een restaurant met cafetaria. Het oostelijk eiland heeft ook aanlegplaatsen, maar dan met een meer natuurlijke uitstraling. Ook lopen er fiets- en wandelpaden over beide eilanden en is het onderdeel van de routenetwerken voor fietsen en wandelen. Maar verder heeft de locatie geen recreatieve functies.

De Driewegsluis ligt strategisch ten opzichte van Nationaal Park De Weerribben-Wieden (Overijssel), de Friese Meren en de (Grote) Turfroute (Friesland, Drenthe) en is daarom van regionaal belang. Als 'Poort van Friesland' heeft de locatie veel potentie om te kunnen ontwikkelen tot een toeristisch recreatief centrum van enerzijds de watersport en anderzijds als schakel tussen land- en waterrecreatie. In 2017 heeft u een motie aangenomen waarin u dit onderschrijft en oproept hier vervolg aan te geven.

Inrichtingsplan: kwaliteitsimpuls en nieuwe functies
In 2020 is een variantenstudie uitgevoerd waarover u op 8 oktober 2020 in een werkvergadering bent geïnformeerd. Ook hebben gesprekken plaatsgevonden met betrokken omwonenden en ondernemers over de variantenstudie. Dit alles heeft geleid tot de inrichtingsschets zoals beschreven in bijgaand rapport DO (definitief ontwerp) Inrichtingsplan Driewegsluis.

Met de inrichting die in het rapport is uitgewerkt, krijgt de locatie een kwaliteitsimpuls en een belangrijke nieuwe functie erbij, namelijk dagrecreatie. Met de nieuwe inrichting kunnen mensen naar de Driewegsluis komen om te verblijven en zich te vermaken. Ook wordt de infrastructuur sterk verbeterd en het parkeeraanbod fors uitgebreid.

Hieronder volgt per eiland een korte samenvatting van de ingrepen die in het rapport worden beschreven.

Westelijk eiland
- plaatsen van een TOP-zuil door de Marrekrite;
- aanleggen speelvoorziening voor kleine en oudere kinderen;
- realiseren kanoaanlegplaatsen;
- herinrichten groenvoorziening;
- verplaatsen en uitbreiden van parkeergelegenheid;
- verplaatsen en vergroten van de camperplaatsen;
- herinrichten wandelpadenstructuur;
- herinrichten zit- en picknickelementen;
- herinrichten van de verlichting.

De woning, waar in het rapport aan wordt gerefereerd, biedt mogelijkheden voor een toeristisch-recreatieve invulling. Verbouw of nieuwbouw, en/of bouw van een opslagloods bij de woning kan in principe via een planologische procedure worden gerealiseerd. Zie verder bij 'ondernemers'.

Oostelijk eiland
- herinrichten van de beplanting en verbreding van de beplantingssoorten met als doel het verhogen van de biodiversiteit;
- herinrichten van de open weidestructuren, waterpartijen en waterberging;
- aanleggen van een avontuurlijk boomstammenpad;
- aanleggen van een kunststof vlonder als uitzichtpunt;
- herinrichten zit- en picknickelementen;

- aanleg eenvoudige sanitaire voorziening;
- aan de oostzijde van het eiland de aanlegplaatsen voor boten opheffen en omzetten naar optisch natuurvriendelijke oever, met behoud van beschoeiingsstevigheid in verband met de sterke stroming aan deze zijde.

De inrichting van het oostelijk eiland sluit aan bij de huidige natuurlijke uitstraling, is multifunctioneel en gericht op natuurgerelateerde activiteiten. De aanpassingen in de inrichting bieden gelegenheid voor zowel actief als passief verblijf, zoals picknicken, wandelen en avontuurlijk spelen.

Ondernemers
Het inrichtingsplan 'beperkt' zich tot de ingrepen in de openbare ruimte waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Beperkt is het plan overigens allerminst, want beide eilanden krijgen een grootschalige make-over.

Op het westelijk eiland heeft de gemeente uit strategische overwegingen de daar aanwezige woning aangekocht. Deze woning biedt kansen voor een toeristisch-recreatieve invulling, zoals bijvoorbeeld informatievoorziening, verhuur, startpunt voor arrangementen, etc. Om de recreatieve functie van de locatie Driewegsluis te vergroten en meer bezoekers aan te trekken is het van groot belang dat hier invulling aan wordt gegeven door één of meerdere ondernemers. In het rapport wordt hier kort op ingegaan, maar deze invulling is optioneel en heeft dus geen status.

Vermarkting
In het verleden hebben ondernemers geen interesse getoond in commerciële activiteiten bij de Driewegsluis. Toen bekend werd dat de gemeente plannen had om de locatie Driewegsluis aan te pakken, hebben enkele lokale ondernemers contact gezocht met de gemeente en aangegeven hier graag bij betrokken te willen worden. De gesprekken zijn nog gaande en bieden mogelijk perspectief voor nieuw en/of uitbreiding van het recreatief-toeristische aanbod.

Echter, het als overheid vermarkten van de woning voor commerciële doeleinden moet via een openbare procedure gebeuren. Ook moet in principe iedere ondernemer in staat worden gesteld om mee te kunnen doen aan een dergelijke inschrijving. Om dit transparant te laten verlopen zullen wij, voorafgaand aan dit traject, criteria en randvoorwaarden opstellen in een Programma van Eisen waaraan wij de initiatieven van ondernemers vervolgens kunnen toetsen. Dit pakken wij na de realisatie van de civieltechnische uitvoering op als een apart proces. Het vormt dus geen onderdeel van de civieltechnische herinrichting van de Driewegsluis. Over de aanpak van dit proces rond de vermarkting zullen wij u in een later stadium nader informeren.

Regiodeal Zuidelijke Poort
Naar aanleiding van de Regiodeal zijn 3 deelprojecten uit de hieraan voorafgaande variantenstudie naar voren gehaald om eerder uit te voeren in het kader van de Zuidelijke Poort. Dit zijn zogenaamde 'no regret' ingrepen, dus ingrepen die überhaupt zouden worden uitgevoerd. Het gaat om de optimalisatie van de inrichting van de passantenhaven, de aanleg van een nieuwe fietsbrug in aansluiting met het fietspad naar Oldemarkt en de verbreding van het fietsbruggetje aan de oostkant van het oostelijk eiland. De kosten voor deze deelprojecten worden betaald uit het project Zuidelijke Poort. Hiervoor heeft u eerder als raad krediet beschikbaar gesteld.

ErVaren en Turf
Vanuit dit Zuidoost Friese regioproject is een visie ontwikkeld voor de zogenaamde 'Entreelocaties' in Zuidoost Friesland. In Weststellingwerf is de Driewegsluis aangemerkt als entreelocatie, omdat het de toegangspoort is naar Friesland. In deze visie voor de entreelocaties zijn aanbevelingen gedaan om de entrees te verbeteren voor bezoekers, zodat zij goed geïnformeerd worden en zich optimaal kunnen oriënteren. Dit leidt op alle locaties (Akkrum, Appelscha, Bakkeveen, Drachten en Driewegsluis) tot concrete maatregelen per entree, zoals herkenbaarheid en informatievoorziening voor bezoekers door onder andere bebording. In dit project is een bedrag van € 40.000 gereserveerd voor deze doeleinden. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de totale projectbegroting.

Een ander deelproject van ErVaren en Turf is het realiseren van Toeristische Overstap Punten (TOP's) in de regio. Binnen Weststellingwerf is de Driewegsluis één van de drie locaties in de gemeente en is onderdeel van de inrichting. De Marrekrite is de uitvoerende partij van dit deelproject.

Relatie met andere ontwikkelingen
De locatie Driewegsluis ligt op de grens met andere gebieden waar ook ontwikkelingen plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de European Wetland Center in Ossenzijl, Steenwijkerland. Weststellingwerf is actief betrokken

bij deze ontwikkeling. Eén van de speerpunten is gericht op een optimale spreiding in deze regio om de bezoekersdruk beter te verdelen (zoals in Giethoorn) en het vergroten van het aanbod voor toeristen en recreanten. Dit is tevens aanleiding geweest voor het opstarten van het project 'smart mobility' waarmee gemeenten en samen met ondernemers en bewoners onderzoeken hoe de regio milieuvriendelijk vervoer tussen de verschillende toeristische gebieden kan ontwikkelen en aanbieden. Deze gebieden bestrijken overigens meer dan alleen de NP Weerribben-Wieden en Natuurpark Rottige Meente: ook de Koloniën van Weldadigheid en NP Drents-Friese Wold worden hierin meegenomen.

Kosten en planning
Het definitief ontwerp Inrichtingsplan is een uitwerking van de variantenstudie. Aan de hand hiervan is ook weer een kostenraming gemaakt. De volgende stap is het toewerken naar de bestek fase en de uiteindelijke aanbesteding.

Voor de uitvoering van de maatregelen op de locatie Driewegsluis is een krediet van € 800.000 opgenomen in de dynamische investeringsagenda. Daarnaast wordt uit het project ErVaren en Turf het krediet opgehoogd met € 40.000. Vanuit het totale krediet van € 840.000 zullen zowel de voorbereidingskosten, de inrichtingskosten als de ambtelijke projectkosten worden gedekt. In de raming is ruimte opgenomen voor nadere planuitwerking en mogelijke prijsstijgingen van materialen. In de uitwerking van het DO naar bestek wordt hier kritisch naar gekeken. In dit stadium is het echter wel belangrijk om met deze risicofactoren rekening te houden.

Het krediet van €840.000 is niet toereikend om het gehele inrichtingsplan uit te kunnen voeren. Daarom stellen wij voor om het plan geprioriteerd uit te voeren, waarbij de focus ligt op het versterken van de basisstructuur van het geheel. Wij willen bij de prioritering van de uitvoering de volgende werkzaamheden als eerste uitvoeren:

Westelijk eiland
- parkeerplaatsen (verplaatsing)
- de camperplaatsen
- wandelpadenstructuur
- TOP locatie
- elektra, verlichting en oplaadpunten
- zit- en picknick elementen

Oostelijk eiland
- aanleg van de optisch natuurvriendelijke oever
- herinrichten van de open weidestructuren, waterpartijen en waterberging
- zit- en picknick elementen

Fasering en clustering van de werkzaamheden is ook van belang voor het beperken van eventuele overlast voor bezoekers. E.e.a. wordt verder uitgewerkt in de volgende planfase, waarin het ontwerp verder wordt gespecificeerd en gedetailleerd tot op materiaalniveau en volgorde van werkzaamheden. Ook worden dan de ambtelijke projectkosten in beeld gebracht. In de aanbestedingsvorm willen we ruimte creëren om nog keuzes te maken in de prioritering. Hierbij kan worden gedacht aan een aanbesteding waarbij in de uitvraag 'must-haves' en 'nice-to-haves' worden geformuleerd, zodat het krediet optimaal wordt ingezet.

De voorbereiding, bestaande uit de verdere uitwerking van het ontwerp en het uitvoeren van onderzoeken, de inzet van ambtelijke projectkosten, aanvraag vergunningen, planologische procedure, besteksgereed maken en de aanbesteding, verwachten wij eind 2022 af te kunnen ronden.

Voor de onderdelen die vanuit het beschikbare krediet niet uitgevoerd kunnen worden, gaan we in een later stadium andere mogelijkheden verkennen. Waarbij we ook zullen inzetten op participatie, bijvoorbeeld in samenwerking met plaatselijk belang en lokale ondernemers.

ARGUMENTEN
Ad a1 De voorgestelde inrichting zorgt voor een kwaliteitsimpuls van de infrastructuur en een kwalitatief hogere recreatieve functionaliteit van de locatie, waardoor het een volwaardige locatie is voor dagrecreatie in het openbaar toegankelijk gebied.
Ad a2 Met de voorgestelde inrichting wordt de natuurlijke uitstraling versterkt, behoudt het de huidige aard en schaal, waardoor het goed past bij de sfeer van de omgeving.
Ad b1 Door te investeren in de kwaliteit van de locatie, straalt de gemeente uit dat deze locatie meer is dan een passantenhaven, en als entreelocatie (Poort van Friesland) van bovenregionaal belang is. Dit maakt het voor ondernemers ook aantrekkelijker om zich hier te vestigen en te investeren.

KANTTEKENINGEN/AANDACHTSPUNTEN

- De raming van de *kosten* zijn gebaseerd op de huidige prijzen van grondstoffen en materialen. Bij de aanbesteding kan dit hoger of lager uitvallen, afhankelijk van de economische situatie en prijsontwikkeling op dat moment.

- Bij de *planning* van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de natuur (o.a. broedseizoen), en met de weersomstandigheden. Met name op het oostelijk eiland zijn de natte periodes niet geschikt voor grondverzet. Desondanks kan dit toch voor onvoorziene situaties en vertragingen zorgen.

- *Onderhoud oostelijk eiland*
  Door de stroming van het water, het inklinken van de grond en andere natuurlijke invloeden die inherent zijn aan het type bodem, ontstaan op het oostelijk eiland gaten in de bodem. Dit wordt tegengegaan door periodiek de gaten te vullen met zand.

  In het traject voorafgaand aan het ontwerp herinrichting Driewegsluis is onderzocht of hier een definitieve oplossing voor kan worden gevonden. Voor een deel is dit opgenomen in de herinrichting, namelijk door een deel om te vormen naar een semi-natuurvriendelijke oever. Voor het overige deel zijn definitieve oplossingen waarbij dit probleem wordt uitgesloten dermate kostbaar, dat deze niet als realistische opties kunnen worden gezien. Hierdoor blijft het periodiek inspecteren en opvullen van de gaten noodzakelijk als vast onderdeel van het onderhoud.

AANPAK/UITVOERING

De voorbereiding, bestaande uit de verdere uitwerking van het ontwerp en het uitvoeren van onderzoeken, aanvraag vergunningen, planologische procedure, besteksgereed maken en de aanbesteding, verwachten wij eind 2022 af te kunnen ronden. U wordt via een memo in het 4e kwartaal van 2022 geïnformeerd over de voortgang. In 2023 starten we naar verwachting met de uitvoering.

COMMUNICATIE

Via een persbericht en bericht op de gemeentelijke website worden inwoners voor aanvang van het vaarseizoen geïnformeerd over de stand van zaken van de recreatieve invulling van de locatie Driewegsluis. Daarnaast worden de direct betrokken omwonenden en ondernemers persoonlijk geïnformeerd over de planning en de eventuele consequenties voor hen, zoals bijvoorbeeld tijdelijke verkeershinder.

DUURZAAMHEID

De inrichting van de Driewegsluis wordt op een duurzame wijze vormgegeven, zowel met het materiaalgebruik als de filosofie achter de inrichting, waarbij de bestaande situatie het uitgangspunt vormt en zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van al aanwezige elementen en materialen.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING

Via dit raadsvoorstel wordt het benodigde investeringskrediet van € 800.000 aangevraagd inclusief de rente (€ 156.000). De verwachting is dat het project in 2023 wordt opgeleverd. Vanaf 2024 gaan de kapitaallasten op de exploitatie drukken. Deze kapitaallasten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve investeringsambities. Voor het saldo van baten en lasten heeft dit geen invloed.

Met het vaststellen van de tweede begrotingswijziging 2022 autoriseert u het investeringskrediet (Programma 2, Driewegsluis).

Daarnaast wordt het krediet Driewegsluis incidenteel met € 40.000 verhoogt vanuit een bijdrage uit het project ErVaren en Turf.

Kosten onderhoud

In de huidige situatie zijn de jaarlijkse onderhoudskosten circa € 20.000 op basis van de hoogstnoodzakelijke werkzaamheden. Met de in dit voorstel omschreven kwaliteitsimpuls is het wenselijk om het onderhoudsniveau te verhogen. Hiervoor is geen dekking binnen de huidige begroting. De toename van de onderhoudskosten, op basis van de nadere uitwerking, zullen we verantwoorden in de P&C-cyclus.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,	de burgemeester,
VAN MAURIK	VAN DE NADORT

gemeente
Weststellingwerf

Registratienummer: 0098124385

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

a. Kennis te nemen van het definitief ontwerp (DO) Inrichtingsplan Driewegsluis (ID nr. 0098359801);
b. € 840.000 investeringskrediet beschikbaar te stellen voor projecten uit het inrichtingsplan, inclusief voorbereiding, benodigde vergunningen en ambtelijke projectkosten;
c. Voor de dekking van het krediet inclusief de kapitaallasten (afschrijving + rente) een dekkingsreserve in te stellen (€956.000), te vormen vanuit de bestemmingsreserve investeringsambities;
d. De 2e begrotingswijziging van 2022 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van ,
de griffier, de voorzitter,